

Regionalni muzej Pounja Bihać

Džafer Mahmutović
Regionalni muzej Pounja
Bihać

Regionalni muzej Pounja Bihać osnovan je 1953. godine kako bi se istraživalo, čuvalo i prezentiralo bogato kulturno-istorijsko nasljeđe toga kraja. Muzej djeluje na području sedam općina Bosanske krajine: Bihaća, Bosanskoga Grahova, Bosanske Krupe, Bosanskog Petrovca, Cazina, Titova Drvara i Velike Kladuše.

U toku svog dugogodišnjeg djelovanja Muzej je mijenjao nazive. Prvi naziv mu je bio Gradski muzej, zatim je proširivanjem djelovanja dobio naziv Zavičajni muzej, a od 1961. godine zvao se Muzej Pounja u Bihaću. Godine 1964. Muzej Pounja i Spomen-muzej Prvog zasjedanja AVNOJ-a postali su jedna ustanova – Muzej AVNOJ-a i Pounja u Bihaću. Proširivanjem djelatnosti osjetila se potreba za njihovim razdvajanjem. Od aprila 1971. godine muzeji su razdvojeni i osnovan je sadašnji Regionalni muzej Pounja Bihać, a Spomen-muzej Prvog zasjedanja AVNOJ-a formirao se kao Muzej Prvog zasjedanja AVNOJ-a.

Regionalni muzej Pounja spada u kategoriju opštih muzeja i ima sljedeća odjeljenja: arheološko,

Dio izložbe »Seoska kuhinja« u Regionalnome muzeju Pounja u Bihaću

istorijsko, etnološko, prirodnačko i odjeljenje istorije umjetnosti. U svom razvoju najviše su odmakli arheološko i istorijsko odjeljenje, dok je prirodnačko odjeljenje tek u formiranju. U toku 35 godina kontinuiranog rada, Muzej je uspio sakupiti nekoliko desetaka hiljada muzealija, od kojih su mnoge svrstane u prvu kategoriju. Za svoj dosadašnji rad Muzej je dobio desetak društvenih priznanja.

Godine 1972. za potrebe Muzeja adaptirana je Kapetanova kula, jedan od najznačajnijih objekata što je ostao od srednjovjekovnog Bihaća. U njoj su smještene stalne izložbene postavke, sa više od 600 eksponata.

Ispred Kapetanove kule nalazi se Lapidarij pod vedrim nebom, gdje su u raskošnu zelenilu postavljeni najstariji kameni eksponati Pounja.

U prizemlju Kapetanove kule postavljena je etnološka izložba *Proizvodnja i prerada tekstila u domaćoj radinosti*, kojom je originalnim eksponatima prikazan tradicionalni način dobivanja tekstilnih vlakana i njihove prerade do finalnih proizvoda. Pažnju posjetilaca privlače narodne nošnje ovoga kraja.

Na prvom spratu Kule je arheološka izložba *Praistorijsko doba pounja*. Najreprezentativniji eksponati su kamena ploča s urezanim crtežima japodskih konjanika i kamene urne iz golubića kraj Bihaća.

Likovna galerija Muzeja nalazi se na drugom spratu. Tu se priređuju povremene izložbe likovnih radnika Pounja i drugih krajeva Jugoslavije. Taj se prostor povremeno koristi i za ostale pokretne izložbe Muzeja i izložbe dobivene međumuzejskom razmjenom.

Na trećem spratu Kule postavljene su dvije izložbe: *Bosanska soba i seoska kuhinja*. Ti su enterijeri rekonstruisani originalnim eksponatima i podjednako mnogo privlače pažnju posjetioca.

Partizansko oružje izložba je postavljena na četvrtom spratu Kapetanove kule. Ona je posebno interesantna najmlađim posjetiocima. Originalnim eksponatima tu je prikazan razvoj partizanskog naoružanja u Pounju u toku NOR-a, od najprimitivnijeg, poljoprivrednog oruđa podešenog za borbu u početku ustanka, do najsavremenijeg oružja otetog neprijatelju ili dobivenog od saveznika, ali i oružja izrađenog u partizanskim radionicama.

Uza stalne izložbene postavke u Kapetanovoj kuli u Bihaću, ovom muzeju pripadaju Spomen-muzej i Galerija Jovana Bijelića u Bosanskom Petrovcu i Spomen-kuća revolucionara Sime Miljuša u Lušci-Palanki kraj Sanskog Mosta. U pripremi su i stalne izložbene postavke Pounje u NOR-u i Spomen-soba Osme krajiške brigade, koje će uskoro biti

postavljene u Bihaću, u novom izložbenom prostoru Muzeja.

Regionalni muzej Pounja priređuje i pokretne tematske izložbe, u školama, radnima organizacijama i u povodu raznih prigodnih proslava. Međ umuzejskom razmjenom dobivaju se izložbe drugih muzeja i tako se obogaćuje izložbena djelatnost. Na isti se način omogućuje da se izložbe ovog muzeja postavljaju u mnogim mjestima izvan Pounja.

Muzej je razvio vrlo plodnu saradnju s osnovnim i srednjim školama Pounja, naročito sa školama u Bihaću. Kapetanova kula je postala svojevrsna učionica, gdje se na vrlo prikladan način realizuju pojedine teme nastavnog gradiva iz predmeta: poznavanje prirode i društva, poznavanje prirode, poznavanje društva, istorija, istorija umjetnosti, likovno vaspitanje i dr.

Muzejska je biblioteka postala nezaobilazno mjesto, gdje učenici i studenti, uza stručnu pomoć bibliotekara i odgovarajućih kustosa, pišu referate, maturske, seminarske i diplomske radove.

Bogatim fondovima Muzeja koriste se naučni radnici gotovo iz cijele Jugoslavije, uza stručnu pomoć kustosa.

Osim prikupljanja muzejske građe, muzeološke obrade, čuvanja, izložbene djelatnosti i drugih poslova, od posebnog značaja za Muzej je naučno-istraživački rad i publicistička djelatnost. Rezultati naučno-istraživačkog rada redovno se prikazuju u odgovarajućim stručnim časopisima i posebnim izdanjima. Muzej potpomaže izdavanje »Zbornika krajiških muzeja« redovno ga financirajući, a uz to su kustosi i redoviti saradnici. Oni povremeno objavljuju prigodne članke i feljtone i u regionalnom listu »Krajina«. ■

Primljeno: 25. 10. 1988.

Kapetanova kula u Bihaću

SUMMARY

Regional Museum of Pounje in Bihać

Džafer Mahmutović

The Regional Museum of Pounje in Bihać was founded in 1953 in order to preserve and present the rich cultural and historic heritage of seven regions of Bosanska Krajina. In 1971 the Museum of the First Conference of the Antifascist Council of the National Liberation Movement of Yugoslavia (AVNOJ) was separated from the Regional Museum.

The Regional Museum is a complex museum with departments of archaeology, history, ethnology, natural history and the visual arts. In 35 years the museum has collected several thousands of exhibits. The Captain's Tower, one of the most representative building of medieval Bihać was adapted for the purpose of the Museum in 1972. Permanent exhibitions with over 600 exhibits were installed there: the ethnological exhibition *Production and processing of textile handicrafts*, the archaeological exhibition *Pounje in prehistory*, an art gallery with temporary exhibitions, and exhibitions *The Bosnian room*, *The rural kitchen* and *Partizan arms*. A lapidarium was installed in front of the Tower.

Two memorial collections, of the painter Jovan Bijelić and the revolutionary Sima Miljuš are attached to the Museum. The Museum develops educational programs and other activities.